

การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*

The Development of Measure Desirable Characteristics of Students as Based on the Core Basic Education Curriculum B.E. 2551 (2008)

อารี ชมภู (Aree Chomphu)**

กมลทิพย์ ศรีหาเศษ (Kamontip Srihaset)***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ 2) ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลด้วยแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานครจำนวน 346 คน

ผลการศึกษา พบว่า

1. แบบวัดประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะมีพฤติกรรมบ่งชี้ คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มี 6 ข้อ ด้านซื่อสัตย์สุจริต มี 5 ข้อ ด้านมีวินัย มี 5 ข้อ ด้านใฝ่ เรียนรู้ มี 5 ข้อ ด้านอยู่อย่างพอเพียง มี 6 ข้อ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มี 5 ข้อ ด้านรักความเป็นไทย มี 5 ข้อ ด้านมีจิตสาธารณะ มี 5 ข้อ รวมพฤติกรรมบ่งชี้ 8 ด้าน 42 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 5,4,3,2,1

2. คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1) ด้านความเที่ยงตรง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 ด้านความเชื่อมั่นแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่ามีความเชื่อมั่นจากการวิเคราะห์แบบวัดในภาพรวมทั้งฉบับ 42 ข้อ ด้านที่ 1-8 เท่ากับ 0.901 ส่วนค่าอำนาจจำแนก (r) แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกโดยรวมอยู่ระหว่าง 0.21- 0.71

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่งานวิจัย

** นักศึกษามหาบัณฑิตภาควิชาการประเมินและการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10250, (M.Ed. Candidate, Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10250), Email: Linly_8888@hotmail.com

*** ภาควิชาการประเมินและการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10250, (Department of Educational Evaluation and Research, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10250), Email: ksrihaset@gmail.com

2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 8 องค์ประกอบเมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้วพบว่าค่าน้ำหนักขององค์ประกอบมีค่าเป็นบวกโดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.90 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านรักความเป็นไทยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 ด้านการใฝ่เรียนรู้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.43 ด้านการมีวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.40 ด้านการมีจิตสาธารณะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.30 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.28 ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.26 ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.25 และด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.22 ตามลำดับ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีค่าความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบรวมคิดเป็นร้อยละ 77, 36, 36, 33, 24, 23, 19, และ 6 ตามลำดับ

Abstract

In this thematic paper, the researcher describes, analyzes and evaluates (1) a form constructed to measure desirable characteristics of students as based on the Core Basic Education Curriculum B.E. 2551 (2008). Furthermore, the researcher determines (2) the quality of this form.

In taking a quantitative research approach, the researcher collected data using a questionnaire.

The sample population consisted of 346 higher elementary school students studying in the second semester of the academic year 2015 under the jurisdiction of Bang Na District Office, Bangkok Metropolis.

Findings are as follows:

1. The quantitative research desirable characteristics of the students under study consisted of eight components the indicators are love of Thai ness six items; honesty five items ; eagerness to learn five items ; sufficiency living six items ; determination at work five items ; love of nation, religion, and the King five items and ; public mind five items. The total of all indicators are eight characteristics forty-two items. Five rating scales (5,4,3,2,1)

2. Form constructed to measure desirable characteristics of students as based on the Core Basic Education Curriculum B.E. 2551 (2008).

1) The index of congruence (IOC) ranged between 0.8-1.0 The reliability of the whole test being couched at the quantitative research desirable characteristics of the students

under study consisted of eight components of forty-two items 0.90. The discriminatory power between 0.21- 0.71

2). In conducting confirmatory factor analysis (CFA) of the data collected, the researcher found the following:

Desirable characteristics of the students under study consisted of eight components. CFA indicated that the weight of components showed positive values with componential weight ranging between 0.22 and 0.90 at the statistically significant level of .05.

The componential weight of aspects were in descending order as follows:

Love of Thainess at 0.90; eagerness to learn at 0.43; self-discipline at 0.40; public mind at 0.30; determination at work at 0.28; honesty at 0.26; sufficiency living at 0.25; and love of nation, religion, and the King at 0.22. Each component showed total variance at 77, 36, 36, 33, 24, 23, 19, and 6 percent, respectively.

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาต่ออาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมาย 5 ข้อ ดังนี้ (1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (2) มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต (3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย (4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวว่าการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษาซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ในหลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติ ตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ
3. มีวินัย หมายถึงคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัวโรงเรียนและสังคม
4. ใฝ่ เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. อยู่อย่างพอเพียงหมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณมีเหตุผล รอบคอบมีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. มุ่งมั่นในการทำงาน มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม
8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้นโดยไม่หวังผลตอบแทน

ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 มาตรา 7 กล่าวว่าในกระบวนการเรียนรู้อย่างต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความรู้รักสามัคคีปลูกจิตสำนึกความเป็นไทย มีระเบียบวินัย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลต่างๆ ข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีลักษณะที่แตกต่างออกไปคือ โดยพัฒนาแบบวัดให้ครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน เน้นด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และด้านอยู่อย่างพอเพียง โดยยึดคุณลักษณะที่ต้องการวัดจากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวทางการพัฒนาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่สามารถประเมิน นักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นประโยชน์ ตรงตามเป้าหมายและคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงานสำหรับครู อาจารย์ ผู้ปกครองและ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบการพัฒนาการของนักเรียนว่ามีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

หรือไม่และมีข้อบกพร่องในเรื่องใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลนักเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 มี 7 โรงเรียน จำนวน 2,528 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 จำนวน 346 คน จำนวน 7 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Taro Yamane ,1967 : 725 ; อ้างถึงใน ไพศาล วรรค้ำ. 2555 : 260) โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ระดับ .05 เลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาของแบบวัด ดำเนินการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. สร้างแบบวัดตามขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนด ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัยแบบวัดประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะมีพฤติกรรมบ่งชี้ คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มี 6 ข้อ ด้านซื่อสัตย์สุจริต มี 5 ข้อ ด้านมีวินัย มี 5 ข้อ ด้านใฝ่ เรียนรู้ มี 5 ข้อ ด้านอยู่อย่างพอเพียง มี 6 ข้อ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน มี 5 ข้อ ด้านรักความเป็นไทย มี 5 ข้อ ด้านมีจิตสาธารณะ มี 5 ข้อ รวมพฤติกรรมบ่งชี้เท่ากับ 8 ด้าน 42 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 5,4,3,2,1

4. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม และความครบถ้วนของเนื้อหาในประเด็นและสิ่งที่ต้องการวัด รวมทั้งตรวจสอบในเรื่องความเหมาะสมของสำนวนภาษา และพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีความเหมาะสมสอดคล้อง	ให้	+1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	0	คะแนน
ไม่สอดคล้อง	ให้	-1	คะแนน

จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

4.2 นำแบบวัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนโรงเรียนวัดบางนาออกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน อยู่ระหว่าง 0.8-1.0

4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) กับนักเรียนโรงเรียนรุ่งเรืองอุปถัมภ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.901 ส่วนการหาค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 – 0.71 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

5. นำแบบวัดที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดบางนาใน โรงเรียนเพ็ญพินอนุสรณ์ โรงเรียนอานวยกนกศิริอนุสรณ์ โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ โรงเรียนผ่องพลอยอนุสรณ์ สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 346 คน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

1. แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นแบบวัดเพื่อใช้ในการวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 8 คุณลักษณะ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยมีจิตสาธารณะ รวมพฤติกรรมบ่งชี้เท่ากับ 8 ด้าน 42 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 5,4,3,2,1 โดยให้คะแนนแต่ละข้อตามความคิดเห็น ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด เกณฑ์การแปรผลข้อมูลมีดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.50–5.00 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.50–4.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00–.49 กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับน้อยมาก

2. คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีดังนี้

1) ด้านความเที่ยงตรง จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 ด้านความเชื่อมั่น พบว่า จากการวิเคราะห์ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในภาพรวมทั้งฉบับ 42 ข้อพบว่า

มีค่าความเชื่อมั่นด้านที่ 1-8 เท่ากับ 0.901 และด้านค่าอำนาจจำแนก พบว่า จากการวิเคราะห์ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีค่าอำนาจจำแนกในภาพรวม ด้านที่ 1-8 อยู่ระหว่าง 0.21-0.71

2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

ตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ	
1. ด้านรักชาติ ศาสนา ราชินี	0.22*	0.06	0.02	
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริต	0.26*	0.33	0.26	
3. ด้านมีวินัย	0.40*	0.24	0.01	
4. ด้านใฝ่เรียนรู้	0.43*	0.36	0.35	
5. ด้านอยู่อย่างพอเพียง	0.25*	0.23	0.05	
6. ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน	0.28*	0.19	0.07	
7. ด้านรักความเป็นไทย	0.90*	0.77	0.67	
8. ด้านมีจิตสาธารณะ	0.30*	0.36	0.11	
X ² =4.02	Df=8	p=0.78	GFI=1.00	AGFI=0.99
CFI=1.00	SRMR=0.01	RMSEA=0.00		

*p<0.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

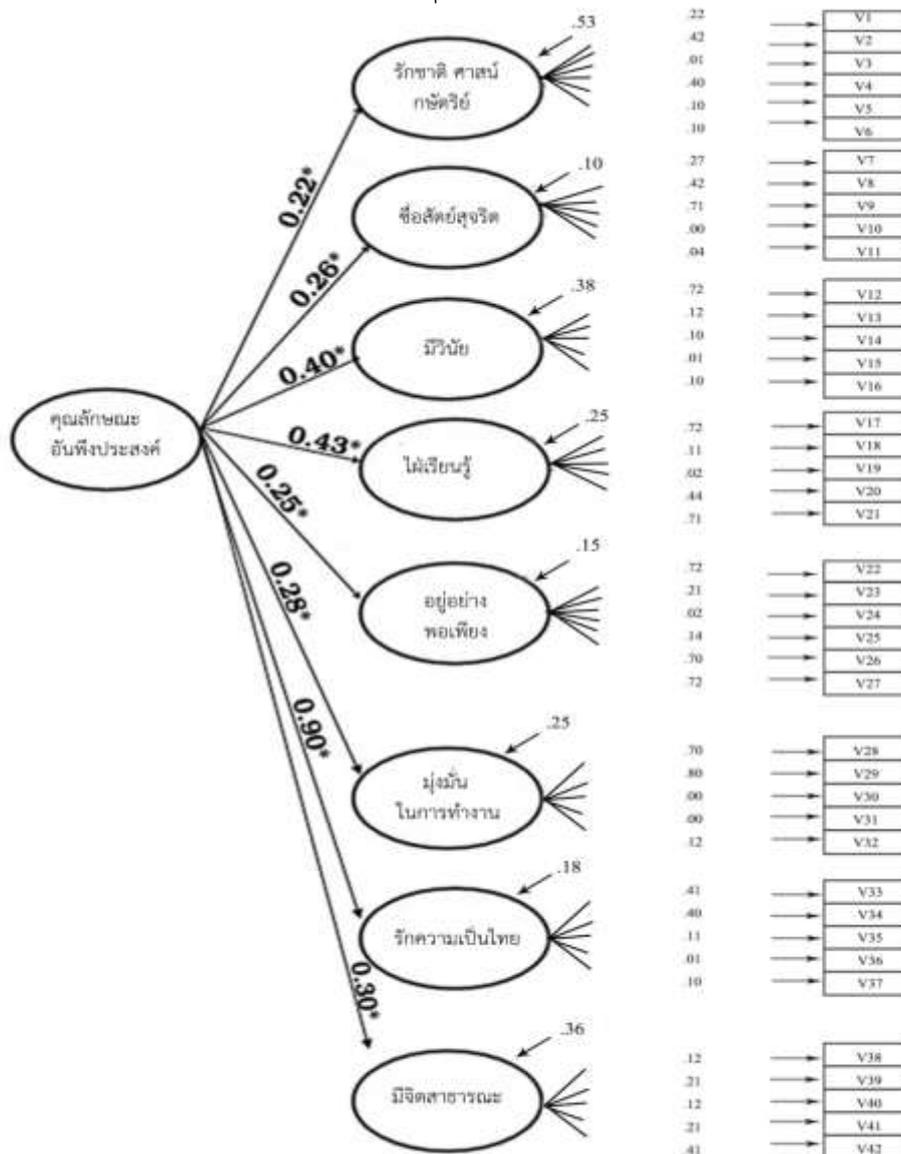
จากตาราง 4.12 ผลการวิจัย พบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(Confirmatory Factor Analysis : CFA)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 8 องค์ประกอบเมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้ว พบว่า ค่าน้ำหนักขององค์ประกอบมีค่าเป็นบวกโดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.90 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านรักความเป็นไทยมีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90 ด้านการใฝ่เรียนรู้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.43 ด้านการมีวินัยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.40 ด้านการมีจิตสาธารณะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.30 ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.28 ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.26 ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.25 และ ด้านรักชาติ ศาสนา

กษัตริย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.22 ตามลำดับ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีค่าความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบรวมคิดเป็นร้อยละ 77 36 36 33 24 23 19 และ 6 ตามลำดับ

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนฯ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (X^2) เท่ากับ 0.402 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 8 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.78 ค่าดัชนีวัดความระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00, 0.99 และ 1.00 ตามลำดับ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.01 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 แสดงว่าแบบจำลององค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี

โมเดลแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สามารถอภิปรายผลในประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้านความเที่ยงตรง จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 ซึ่งตรงกับเกณฑ์ของ ไทศาล วรคำ (2555) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าดัชนีความสอดคล้องของข้อกำหนดพฤติกรรม (IOC) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .5 แสดงว่าข้อกำหนดพฤติกรรมนั้นเป็นตัวแทนเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น ดังนั้นแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจึงครอบคลุมตามนิยามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2. คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้านความเชื่อมั่น จากการวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งฉบับ 42 ข้อ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านที่ 1-8 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับเท่ากับ 0.901 ซึ่งแสดงว่าแบบวัดฉบับนี้มีความเชื่อมั่นในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนดังที่ เกียรติสุตา ศรีสุข (2549) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นเพราะการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of Alpha) สรุปร่างอิง มีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมิน เมื่อความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมินมีค่าสูง ดังนั้นความเชื่อมั่นของแบบวัดจึงมีค่าสูงด้วยเช่นกัน ด้านค่าอำนาจจำแนก ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีค่าอำนาจจำแนกในภาพรวม ด้านที่ 1-8 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.71 ซึ่งผลการวิเคราะห์อำนาจจำแนกได้ตรงกับเกณฑ์ของ ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ (2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หากค่าอำนาจจำแนกในแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปแสดงว่าแบบประเมินฉบับนี้ มีค่าอำนาจจำแนกสูง สามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนฯ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (X^2) เท่ากับ 0.402 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 8 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.78 ค่าดัชนีวัดความระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 , 0.99 และ 1.00 ตามลำดับ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.01 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของค่าความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 แสดงว่าแบบจำลององค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดีจากผลการวิจัย ตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 8 ประการ ได้แก่ ด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต ด้านที่ 3 มีวินัย ด้านที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ ด้านที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง ด้านที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน ด้านที่ 7 รักความเป็นไทย ด้านที่ 8 มีจิตสาธารณะทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของไทย

อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมคุณสมบัติหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางข้อบางประการ เช่น ความอดทนอดกลั้นความสามัคคีและเห็นแก่ส่วนรวมและการช่วยเหลือและแบ่งปันให้มีความสำคัญ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันกับระดับชั้นของผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. ในการนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ไปใช้อาจใช้ควบคู่กับการวัดด้วยวิธีอื่น เช่น การสังเกต การสอบถาม การประเมินตามสภาพจริงประกอบด้วย เพื่อจะช่วยให้ครู ผู้ปกครอง สามารถพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริม หรือปรับปรุงแก้ไข นักเรียนในปกครองให้ดียิ่งขึ้น

2. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ที่สร้างขึ้นมุ่งการประเมินผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริม หรือหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข จึงไม่ควรนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนี้ไปทดสอบเพื่อนำผลคะแนนมาตัดสินผลการเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนตอบไม่ตรงกับความเป็นจริงได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ(Quantitative Research)เท่านั้นซึ่งอาจทำให้ขาดข้อมูลหรือผลการศึกษบางส่วนไป ซึ่งเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ถูกต้อง ครบถ้วนมากยิ่งขึ้นจึงควรทำการศึกษาควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)ด้วย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา*

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.(ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร*

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช2551*. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กัญจนคหัทธ ปิยะกาญจน์. (2553). *วิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน*.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2549). *ระเบียบวิธีวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1 : โรงพิมพ์ทรงช่าง.

- คมกฤช ใจคำปัน. (2554). *การสร้างแบบวัดคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*.
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ครูบ้านนอกดอทคอม. *ประโยชน์ของเกณฑ์ปกติ*. [ระบบออนไลน์]. <http://technicrayong.ac.thq=node/119>,
(2 กุมภาพันธ์ 2559)
- ครูบ้านนอกดอทคอม. *เกณฑ์ปกติ*. [ระบบออนไลน์]. <http://www.electron.rmutphysics.com> ,
(2 กุมภาพันธ์ 2559)
- ฐิตินันท์ ตันทะรา. (2555). *การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณพัชร อังสมบุญ. (2557). *การนำเสนอแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจาก
การวิเคราะห์แนวปฏิบัติ*. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 14 (2), 350-364.
- ทองพูล ภูสิม. (2553). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์*. โครงการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- เบญจลักษณ์ กุลวุฒิ, สมนึก ภัททิยธนี และวิสัน จุมปาแฝด. (2555). *การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
วารสารวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 17 (1), 375 – 388.
- เทียน ไชยสร. (2553). *การวัดผลทางจิตพิสัย*. เชียงใหม่ : วารสารวัดผลและวิจัยการศึกษา. พระครูประโชติ
จันทิมล (นาม จนทโชโต). (2555). *การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ ทอวัง
นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี). (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาอาจริยพงษ์ คำตัน. (2554). *การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสนุ ฟองศรี. (2554). *การประเมินทางการศึกษาแนวคิดสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: ตำนานสุทธาการพิมพ์.
- ไพศาล วรคำ. (2555). *การวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

- มานะ ร้อยดาพันธ์. (2553). การศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาเรียม มะแซ. (2553). การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตามทัศนะของผู้ปกครองในอำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ. (2556). พอดี พอใจ พอใช้ พอเพียง : ปฏิบัติการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สานอักษร.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : สุวีริยาสาส์น.
- วริยา จันทร์พิทักษ์. (2555). การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านขยันศรัทธา ร่าเริง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวทางโรงเรียนในเครือชาเลเซียนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย สาขาวิชาวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วันวิสาข์ ครองสิน,และคณะ. (2554). การพัฒนาเครื่องมือประเมินคุณลักษณะซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัยใฝ่ เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดยโสธร.ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันเพ็ญ เนตรประไพ. (2553). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพัฒนศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาพร เทพยสุวรรณ. (2553). ดร. สอนลูกให้ภาคภูมิใจในความเป็นไทย.กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ.(2553).สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่2แพร่: หจก. แพร่ไทยอุตสาหกรรมการพิมพ์.
- สิทธิพงษ์ ปานนาค. (2556).การพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ ๒, วารสารสร. สารปีที่10 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2513, สำนักรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.